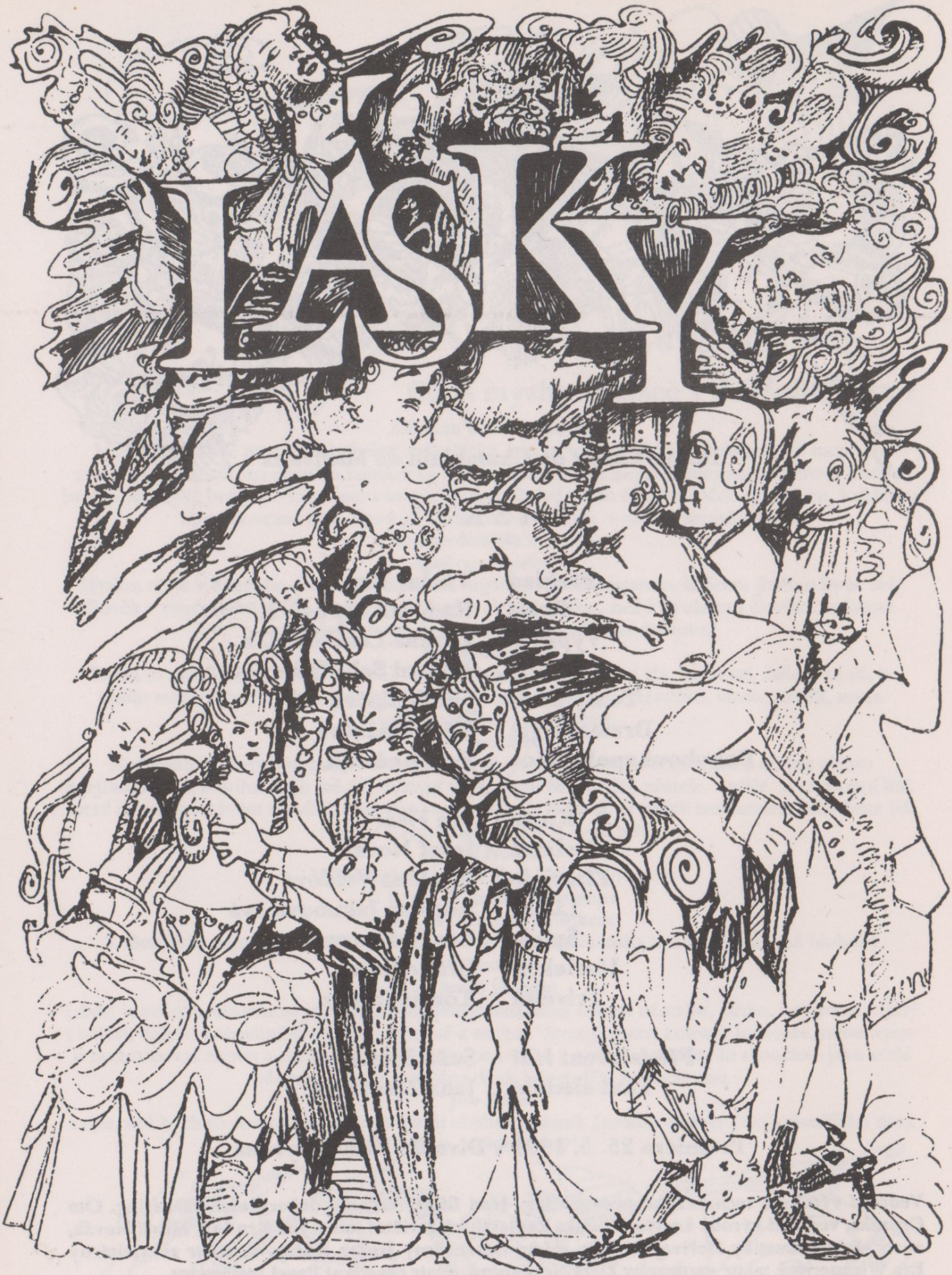

LASKY

PIERRE CARLET DE CHAMBLAIN DE MARIVAUX

Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux

L Á S K Y ?

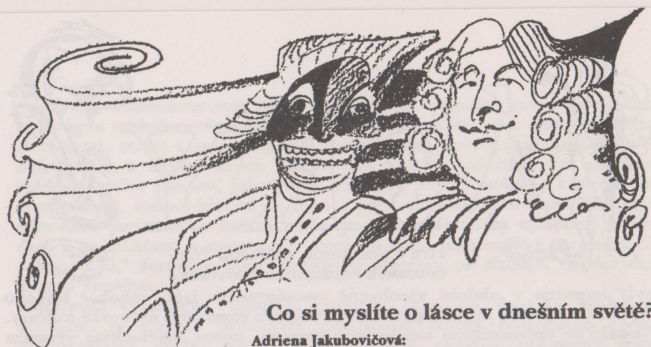
Překlad Václav Renč
Režie Radovan Lipus j. h.
Výprava Zuzana Lesáková j. h.
Hudba Edvard Schiffauer
Texty písní Jiří Sedláček
Dramaturgie Věra Mašková
Pohybová spolupráce Petr Koželuh

Kníže Jan Fišar
Velmož Josef Novák
Flaminie Apolena Veldová
Liseta Adriana Jakubovičová
Sylvie Eva Režnarová
Harlekýn Jiří Sedláček
Trivelin Tomáš Jirman

Představení řídí Soňa Francová
Text sleduje Jana Zaoralová

Premiéra 25. 5. 1991 v Divadle Jiřího Myrona

Vedoucí výroby a technického provozu ing. Ivan Bílek, vedoucí dekoracních dílen ing. Oto Gruszka, vedoucí výroby kostýmů Eliška Zapletalová, jevištní mistr Jiří Brudný, Miloš Novák, mistr elektroakustiky Bořivoj Wojnar, mistr vlásebního Jindra Kučajová, mistr rekvizitární Eva Wiesnerová, mistr garderoby Zlata Nezhybová, mistr osvětlení Pavel Jaskiewicz

Co si myslíte o lásce v dnešním světě?

Adriana Jakubovičová:

Mám pocit, že je mezi lidmi strašně málo lásky, jakoby vzduch, který dýcháme, byl naplněn nevěrou a falší. Skoro neznám manželský či partnerský vztah nepoznamenaný nevěrou, kterou jsme si už zvykli brát jako naprostou samozřejmost. Právě proto fandím každé čisté lásce, každému opravdovému citu, který je, podle mého názoru, v našem životě jedním z nejožroženějších druhů.

Apolena Veldová:

Myslím si, že v dnešním divadle je láska tím nejdůležitějším tématem. K čemu jinému by se měl člověk v současném světě, plném problémů a chaosu utkat, než k druhému člověku, k jistotě opravdového vztahu a bezpečí skutečného domova?

Eva Režnarová:

Láska to nemá lehké v žádné době. V té současné, která je plná zla, hrubosti, lži a násilí, je podle mého názoru, láska jedinou šancí. Lékem na všechny ohavnosti, vírou, nadějí, snem i jedinou skutečnou jistotou.

Jiří Sedláček:

Nedovedu si život bez lásky vůbec představit. Jsem šťastný, že mohu lásku čerpat přímo z jejího zdroje, z Boha. Bůh mě učí milovat nejen mou ženu, děti, přátele, rodiče, ale i ostatní lidi, které denně potkávám na ulici, dokonce i nepřátele. Myslím si, že právě nedostatek lásky žene lidi do konfliktů, válek a staví je proti sobě.

Josef Novák:

Můj domácí úkol na téma Tři věty o lásce:

1. Láska, to jsou jen písmena
2. Láska prochází žaludkem
3. Bez lásky nejsou koláče (pozn. autora – záměna slova láska za slovo práce má hluboký význam).

Tomáš Jirman:

Láska je pohyb, nehybnost je smrt. Každý pohyb znamená ovšem námahu, riziko, nejistotu, někdy i bolest, daleko pohodlnější je sedět na místě a nechat "život plynout kolem". Jenomže, nebudeme-li podstupovat znovu a znovu riziko skutečných vztahů a citů, hrozí nám, že skončíme jako zcela zdegenerovaný živočišný druh bez naděje na záchranu.

Jan Fišar:

Lépe, než bych to dokázal já, to napsal můj oblíbený básník Jaroslav Seifert: "Co krásnějšího dává život, než je láska?"

MÁSKY

Hra u nás méně známého francouzského dramatika Marivaux

byla napsána v období všeobecně označovaném jako rokoko. Rokoko vystřídal baroko, jeden z posledních velkých rozmachů evropské kultury. Nestalo se univerzálním uměleckým směrem, pouze uměleckým výrazem jediné společenské vrstvy, tehdejší "high society", tedy aristokracie. Tato vrstva reprezentuje na vrcholu absolutismu viru v neotřesitelnost vlastního

postavení, všemohoucnost svého bohatství a výhradní právo na všechny prožitky a rozkoše světa. Přitom už, spolu se skutečným obsahem pojmu šlechtictví, ztrácí i svoje dějinné opodstatnění správce pozemských věcí občanských a důvěru svých poddaných. Šlechtic přestává být moudrým vládcem svého panství, jehož aristokratický původ zavazuje k mravnosti, šlechtetnosti, zodpovědnosti za léno a jeho obyvatele, šlechtictví se stává výnosnou prebendou. Začíná tanec pod šibenicí, který vyvrcholí krutou daní z požitkářství a zpupnosti - krvavou lázní francouzské revoluce. "Po nás potopa," žertovné heslo královské metresy se řízením osudu stává krutou pravdou.

Marivaux, využívající formální postupy rokokové dvorské zápletkové komedie, je smutně ironickým glosátorem takřka posledního období aristokratické vlády. Stává se kronikářem cynické prázdnoty jejich promiskuitních vztahů, bezbřehosti nudných dnů, zpestrovaných chvilkovými hříčkami, přinášejícími pouze okamžité zčeření hladiny místo skutečného naplnění života. Sleduje život uzavřené kasty, která disponuje téměř vším myslitelným, co život skýtá - penězi, mocí, neomezenými možnostmi. Přesto postrádá to základní - smysl svého bytí. Její život je

životem tvorů uzavřených v luxusním akváriu s vyhřívanou vodou, vonnými květinami a dokonale sterilním prostředím, absolutně izolovaným od světa kolem. Žádná z degenerovaných zlatých rybek není schopna žít v normálním prostředí, musí si proto pro svou zábavu stahovat živé tvory do své, mírně přiotrávené, vody. Někteří jsou do ní stahování násilím, jiní lstí, někteří se tam hrnou sami, protože luxusní prostředí má svoje nesporné půvaby. Všichni jsou však nuceni splatit svou daň z přepychu: ztrátu toho, co činí život skutečným, ztrátu opravdových lidských citů a vášní, ztrátu čistoty, nevinnosti a lásky. Principem mezilidských vztahů v období rokoka je princip hry. Postupem času se stává láska, přátelství, politika, věrnost, ctnost a nakonec i život člověka figurkou na rozmarné šachovnici, kartou v důmyslné hře, jejímž jediným výsledkem je, že člověk ztrácí sám sebe. Marivauxova hra Lásky? byla zvolena jako pokračování dramatické linie ostravské činohry, jejíž osou je hledání skutečné hodnoty lásky v životě současného člověka. Výchozí situace rokoka není nikterak nepodobná situaci dnešního lidstva. Ohrožení ze všech stran zhoubnými nemocemi, ekologickými katastrofami, ničivými zbraněmi, miliónem nástrah, které sami sobě klademe do cesty, máme i my tendenci považovat se za pány všehomíra, s jejichž odchodem skončí světové dějiny. I naše životy jsou často zredukovány na honbu za pahodnotami, ani mnoha našim současníkům není cizí cynická filozofie rokoka, proklamující, že skutečnou hodnotou je jen to, co se dá ohmatat, zvážit, koupit. V proudu módní frivolnosti, nevázanosti, požívačnosti, jsme pohřbili všechny skutečné city a teď nám, lapeným do pastí vlastní povrchnosti, nezbývá než žít

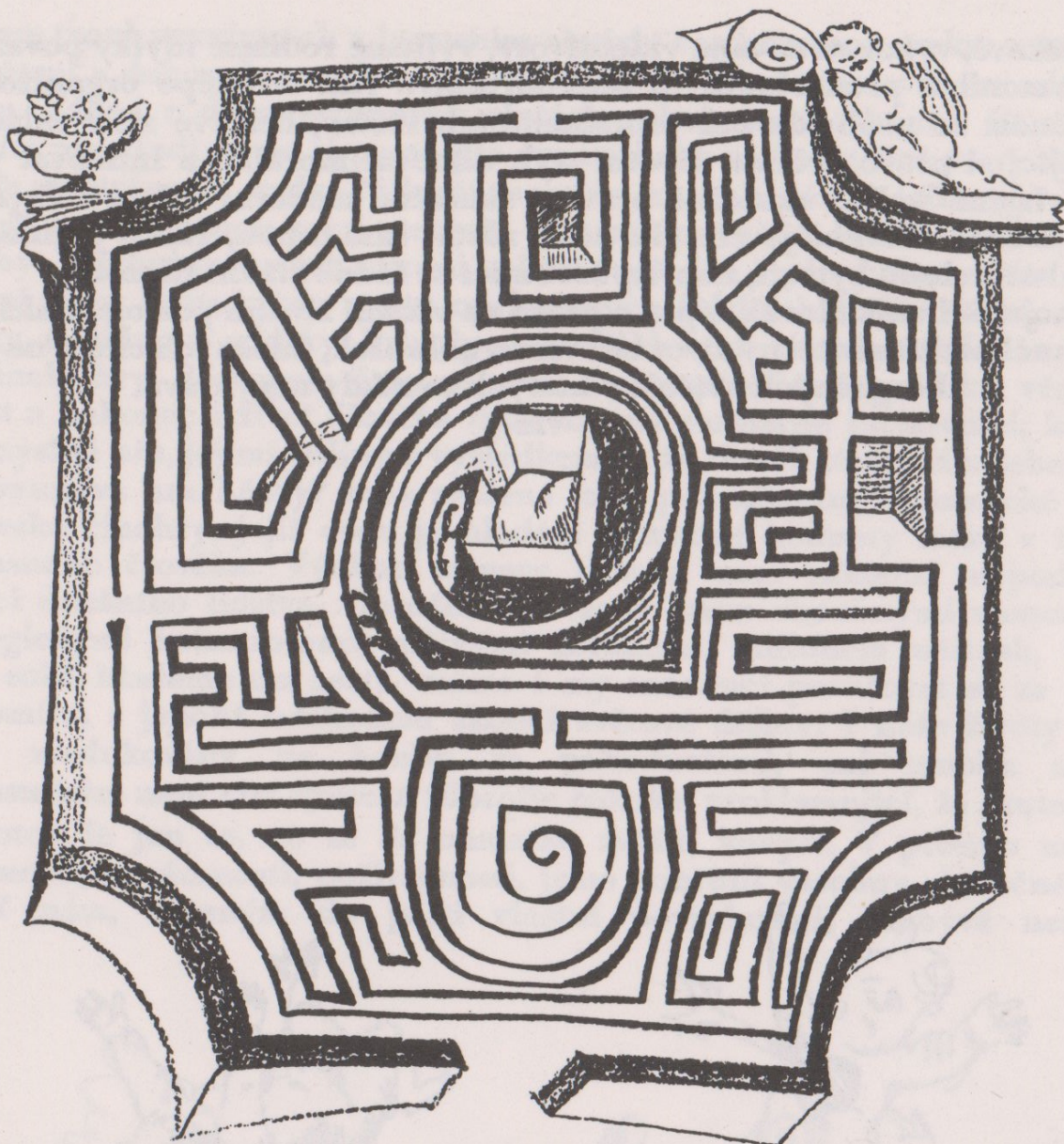

náhrazkové, vykonstruované videoživoty, vylhané rodinné idylky považovat za harmonii a promiskuitu za dobrodružství. Ani sebelépe organizovaná společnost se neobejde bez prominentních vrstev, bez své zlaté mládeže, osobující si právo určovat životní styl, diktovat morálku a infikovat všem svoje vlastní "jediné skutečné pravé a skutečné moderní" názory. Zejména pro mladého člověka je čím dál těžší zůstat sám sebou, zůstat jedinečnou neopakovatelnou bytostí, nepřízpůsobující se žádné stádní filozofii.

Vybojuje-li však člověk zápas o právo na vlastní životní postoje, získává šanci prožít skutečný život bez všech náhražek, falešných citů a nebezpečných hříček, v kterých se nikdy nevyhrává.

-vm-

Výtvarník programu Zuzana Lesáková, redakce programu Věra Mašková. Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA. Uvádí Státní divadlo Ostrava, umělecký ředitel PhDr. D. Malina, šéf činohry S. Šárský.

Cena programu 3 Kčs. Vytiskly OSTRAVSKÉ TISKÁRNY, s. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7, R 2686.

NEPRODEJNÉ